

Museumpark Archeon

Beleidsplan 2024-2028

Stichting Museumpark Archeon

Stichting Museumpark Archeon en vof Archeon Novum

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande toestemming van de auteurs.

INHOUD

Introductie	4
Voorwoord	4
Missie en visie	4
Historische schets	5
Geschiedenis Archeon	5
Archeologiehuis	6
Archeon als museum	6
Organisatie & Opzet	6
Stichting Museumpark Archeon	7
Vof Archeon Novum	7
Vereniging Vrienden van Archeon	7
Positionering	8
Actuele regionale en (inter) nationale ontwikkelingen	8
De limes: Unesco Werelderfgoed	9
Groene Hart	9
City Marketing	9
Belanghebbenden analyse	9
Sterkten en zwakten, kansen en bedreigingen (Swot)	10
Publiek – Strategische doelstellingen	11
Archeon als Museum 2024 – 2028	12
Operationele Doelstellingen	12
Masterplan 2024 – 2028	12
Zwammerdamschepen	13
De collectie	13
Collectiebeschrijving	13
Collectieregistratie, documentatie en onderzoek	14
Behoud en Beheer	14
Collectievorming	15
Presentaties (vast en tijdelijk)	15
Vaste opstelling gebouwen – Reconstructies	15
Dynamische presentatie	16
Vaste opstelling Archeologiehuis Zuid-Holland	16
Tijdelijke tentoonstellingen	16
Educatie	16
Archeon in de klas	17
Archeon als Canonmuseum	17
Onderzoek	17
Lezingen en publicaties	18
Lezingen	18
Publicaties	18
De Stichting (bestuur)	18
Archeon als bedrijf	19
Operationele doelstellingen	19
Evenementen	19

Gastvrijheid	19
Huisvesting en Veiligheid	19
Personeel en organisatie	20
Personeel	20
Vrijwilligers	20
Marketing en PR	20
PR per doelgroep	21
Samenvatting geheel	22

INTRODUCTIE

VOORWOORD

Voor u ligt het beleidsplan, 2024-2028, van de Stichting Museumpark Archeon.

In dit document is het museumpark van Archeon ondergebracht, compleet met de uitvoering en het toezicht op de realisatie. Het beleidsplan formuleert de doelstelling van de totale organisatie van Archeon voor de middellange en lange termijn. Archeon is een culturele instelling conform de ICOM-definitie.

In het eerste hoofdstuk worden de achtergrond, missie en visie van Museumpark Archeon en de onderliggende organisatie uiteengezet. Daarbij wordt het profiel zichtbaar via een historische schets en zullen diverse doelstellingen worden genoemd, zodat duidelijk wordt in welke richting Archeon zich als museale instelling beweegt.

Sinds 10 december 2015 is het Museumpark Archeon officieel erkend door het Museumregister Nederland. Lidmaatschap van de Nederlandse Museumvereniging en acceptatie van de museumkaart werd hierbij vanaf 1 juli 2016 mogelijk.

In het tweede hoofdstuk van dit beleidsplan, waarin de museale collectie besproken wordt, komt de relatie van SMA met de wetenschap aan bod.

Het derde deel van dit document richt zich meer op de bedrijfsvoering binnen het Museumpark.

MISSIE EN VISIE

Archeon is een archeologisch openluchtmuseum met een historisch chronologisch overzicht van de geschiedenis van Nederland tot de vroegmoderne tijd. Centraal in het museumpark staat het tonen van de Nederlandse materiële en immateriële cultuur van het mesolithicum tot in de 14e eeuw.

MISSIE

Archeon faciliteert de ontmoeting tussen een zo breed mogelijk publiek en de geschiedenis van Nederland op een informatieve en interactieve wijze, met als doel het verzorgen van een leuke en bovenal leerzame ervaring in een zo authentiek mogelijke (pre)historische omgeving. Archeon beheert en presenteert 43 op wetenschappelijk onderzoek gebaseerde reconstructies, gebouwen naar archeologische opgravingen en bouwhistorisch onderzoek vanaf het mesolithicum (8800 v.C.-) tot aan de middeleeuwen (1350), om de materiële en immateriële cultuur van Nederland nu en in de toekomst te waarborgen.

VISIE

Archeon:

- ✓ Betreft op interactieve wijze een breed publiek bij het vertelde verhaal;
- ✓ Treedt op als kenniscentrum voor de archeologie en geschiedenis van Nederland, waar de bezoekers op verschillende wijzen kennis en inzichten kunnen verwerven;
- ✓ Is door het dynamische karakter van het museum (met zijn medewerkers, activiteiten en shows) constant nieuw voor terugkerende bezoekers;
- ✓ Is naast een leerzame ervaring ook een fantastisch dagje uit;
- ✓ Toont de diversiteit van ons land en de ontwikkeling van de samenleving door de jaren heen;
- ✓ Visualiseert de relatie tussen het verleden en het heden;
- ✓ Is een socio-culturele onderneming met culturele én maatschappelijke activiteiten;
- ✓ Is het podium voor liefhebbers van geschiedenis (bezoekers, medewerkers en vrijwilligers) om zich te ontplooiën;

- ✓ Vervult een voorbeeldfunctie voor verwante Europese openluchtmusea.

10 A'S

- ✓ A-status; wij willen het beste Archeologisch Openluchtmuseum zijn van Europa met de mooiste authentieke locaties, en de beste educatieve kennis en presentaties.
- ✓ Archeologie vormt het vertrekpunt van Archeon; de collecties van Museumpark Archeon zijn verankerd in de resultaten van archeologisch onderzoek in binnen- en buitenland.
- ✓ Aandacht is er voor al onze gasten, zij zijn onze nummer 1 en wij nemen hen mee terug in de tijd, in onze geschiedenis en wij verwelkomen hen in het dagelijks leven van toen.
- ✓ Authentiek is het uitgangspunt voor wat wij willen zijn; dit uiten wij via onze materiële en immateriële collecties.
- ✓ Actief verwelkomen wij onze bezoekers op onze locaties en nodigen hen uit om plaats te nemen en te participeren.
- ✓ Attractief vertellen wij onze verhalen vanuit onze eigen persoonlijkheid en karakter. Daarbij maken we gebruik van theatrale technieken.
- ✓ Aanpassen doen wij ons aan de vragen en interesses van onze bezoekers, maar ook bij dynamische situaties op de werkplek.
- ✓ Actueel blijven wij in het bijhouden van onze kennis over de archeologie, de geschiedenis, de mens als gast en bezoeker en de ontwikkelingen in de museale wereld, wij nemen deel aan lezingen en bezoeken musea.
- ✓ Attent zijn wij op onze locaties, de inrichting en huisraad, als ook op ons eigen verzorging, kleding, netheid en die van onze collega's.
- ✓ Avontuurlijk zoals de geschiedenis van Nederland is, zo is een bezoek aan Archeon.

HISTORISCHE SCHETS

GESCHIEDENIS ARCHEON

Archeon is een archeologisch museumpark gelegen in Alphen aan den Rijn, gespecialiseerd in het op een levendige en interactieve wijze presenteren van 10.000 jaar geschiedenis van Nederland.

Vanaf de jagers-verzamelaars van het mesolithicum (8800 v. Chr.), de Romeinse periode in Nederland van 4 v. Chr. - 300 n. Chr.) tot de middeleeuwen van de 14e eeuw. Archeon beheert een bijzondere collectie, welke bestaat uit 43 op wetenschappelijk onderzoek gebaseerde reconstructies van (pre-)historische gebouwen: stadshuizen, boerderijen en hutten. Medewerkers van Archeon, zogeheten ArcheoTolken, nemen de bezoekers mee in de levende geschiedenis van Nederland.

Het museumpark heeft een landschappelijke inrichting en is verdeeld in drie onderdelen, die elk een deelcollectie presenteren: 1) de prehistorie, met midden- en late steentijd, bronstijd en ijzertijd; 2) de Romeinse Tijd, met een Romeinse stad 'Traiectum ad Rhenum'; 3) de middeleeuwen met het vroeg-middeleeuwse Dorestad en het laat-middeleeuwse (fictieve) stadje Gravendam.

De collectie is altijd in beweging. Archeon wil via deze collectie de geschiedenis ontsluiten en zoveel mogelijk aanhaken op recent onderzoek. Voorbeelden hiervan zijn de reconstructie van de bronstijd-boerderij die werd opgegraven nabij de gemeente Geldermalsen, de positionering van de locatie Dorestad in de vroegmiddeleeuwse

Karolingische periode, tevens gebaseerd op vondsten uit Valkenburg en Rijnsburg, en de bouw van de houten Castellum-muur op basis van de opgravingen in het stadshart van Alphen aan den Rijn. Twee maal werd de Romeinse Arena veranderd en vergroot tot een capaciteit van 1800 zitplaatsen. De reconstructie van de Romeinse Villa Rijswijk verrees nabij het entreegebouw om hierin het Romeins Museum en het Archeologiehuis van de Provincie Zuid-Holland te huisvesten (zie hierna).

Verschillende collectiestukken van Archeon verwijzen naar ‘vensters’ van de Canon van Nederland. Sinds 2020 is Archeon aangesloten bij het Netwerk van de Canon.

In 2024 viert Archeon zijn 30-jarig bestaan.

ARCHEOLOGIEHUIS ZUID-HOLLAND

Het Archeologiehuis Zuid-Holland is gevestigd in een reconstructie van de Villa van Rijswijk, een Gallo-Romeins boerenbedrijf te dateren op de eerste eeuw van onze jaartelling. De villa werd ontdekt bij de opgraving in de jaren zestig aan de Tubasingel te Rijswijk, onder de leiding van Prof. Dr. J.H.F. Bloemers.

In 2011 opende HKH Koningin Maxima de deuren van het Archeologiehuis Zuid-Holland. Het museum toont een collectie van archeologische objecten afkomstig uit Zuid-Holland en dateerbaar tot de prehistorie, Romeinse Tijd en de middeleeuwen. Het museum omvat:

- Het Romeins Museum op de begane grond met Romeinse authentieke voorwerpen en reconstructies in een museale opstelling met educatieve middelen (film etc.).
- Het Archeologiehuis op de etage met archeologische vondsten van de prehistorie tot moderne tijd uit het Provinciaal Depot Zuid-Holland.
- De werkruimte van de Archeologische Werkgemeenschap Nederland (AWN), afdeling Rijnstreek.
- Een kleine expositieruimte op de etage waarin wisseltentoonstellingen worden opgesteld.
- De entreezaal, ingericht als filmzaal, waar een introductiefilm wordt getoond tijdens openingstijden. Deze zaal wordt ook voor lezingen en andere ontvangsten gebruikt.

ARCHEON ALS MUSEUM

Archeon is lid van de International Council of Museums (ICOM) en onderschrijft deze richtinggevende definitie:

“Een museum is een permanente instelling, niet gericht op het behalen van winst, toegankelijk voor publiek, die ten dienste staat aan de samenleving en haar ontwikkeling. Een museum verwerft, behoudt, onderzoekt, presenteert, documenteert en geeft bekendheid aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoegen.”

In 2015 werd het Museumpark Archeon officieel erkend door het Museumregister Nederland.

ORGANISATIE & OPZET

Archeon wordt geëxploiteerd door een tweetal organisaties, welke samenwerken om het museumpark te behouden, exploiteren, presenteren en uit te breiden. Het museaal beleid is opgesteld door de Stichting Museumpark Archeon en V.O.F. Archeon Novum. De Vereniging Vrienden van Archeon ondersteunt de museale en educatieve taken van het museumpark.

Binnen dit beleidsplan wordt er gesproken over:

- (Museumpark) Archeon; indien er gerefereerd wordt aan het park of de gezamenlijke organisatie. Veelal zoals bezoekers het museum kennen.

- De ‘Stichting’ of ‘SMA’; indien er gerefereerd wordt aan de Stichting Museumpark Archeon, welke toeziet op de museale aspecten van het geheel.
- ‘Archeon Novum’; indien er gerefereerd wordt aan de exploiterende partij.

STICHTING MUSEUMPARK ARCHEON

De SMA is verantwoordelijk voor het museale beleid, het beheer en onderhoud van de museale collectie, het educatief programma en de toepassing van de Governance Code Cultuur 2019, waarin opgenomen de Fair Practice en de Code Diversiteit & Inclusie.

De Stichting Museumpark Archeon draag zorg voor het uitvoeren van diverse museale taken, waarbij het bestuur het voortbestaan van Archeon garandeert. Deze taken omvatten o.a.:

- Het waarborgen van de authenticiteit van de collectie;
- De zorg voor een correcte presentatie van de collectie aan het publiek;
- Het toezien op het behoud en beheer van de collectie;
- Het (laten) onderzoeken van onderdelen van de collectie;
- Het (laten) opstellen en bijhouden van een collectieregistratie en –documentatie;
- Het toezien op de uitoefening van de museale taken;
- Het aangaan van projecten die bijdragen aan het behalen van de museale doelstelling.

Het bestuur van de Stichting Museumpark Archeon is opgezet volgens de Code Cultural Governance, en houdt deze code aan als richtlijn bij de uitoefening van zijn taken.

VOF ARCHEON NOVUM

Archeon Novum is, verantwoordelijk voor de exploitatie van het Museumpark, de publieksfunctie, het totale onderhoud en de horeca. Zij voert onder toezicht van SMA het museale en educatieve beleid uit.

De V.O.F. Archeon Novum, zoals deze is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, draagt zorg voor:

- Het exploiteren van Archeon en het Archeologiehuis/Romeins Museum;
- Het exploiteren van diverse winkel- en horecagelegenheden op het terrein;
- Het organiseren van evenementen.

Daarnaast treedt de vennootschap op als uitvoerende partij voor vele museale taken. Deze taken omvatten o.a. collectieregistratie, onderzoek en projectwerkzaamheden. Tevens zal de V.O.F. Archeon Novum:

- Zorg dragen voor het dagelijks beheer en behoud van de “Collectie”;
- Zorg dragen voor de veiligheid van de collectie, de bezoekers en de medewerkers;
- Verrichten van administratieve taken voor de Stichting Museumpark Archeon.

VVVA

De Vereniging Vrienden van Archeon ondersteunt bij deze taken het museum. De VVvA, onder leiding van een autonoom bestuur, ondersteunt het Museumpark met vrijwilligerswerk, donaties en goede wil. De VVvA verzorgt, begeleidt en organiseert al het vrijwilligerswerk binnen het park. Hiertoe zijn er verschillende groepen waarbinnen vrijwilligers actief zijn. Daarnaast organiseren zij diverse activiteiten, organiseren zij jaarlijks een lezingenserie (aansluitend bij de thematiek van het park) en spelen zij een belangrijke rol binnen diverse projecten.

Het verenigingsblad van de VVvA, Nova, staat vol met relevante artikelen en nieuwtjes over het park en hier aan gerelateerde onderwerpen.

POSITIONERING

Archeon is sinds 2001 lid van Exarc, waaruit deelname aan twee Cultuur2000-projecten van de Europese Unie zijn voortgekomen, te weten Delphy en Open Arch. Sinds 2018 voert de SMA in opdracht van de provincie Zuid-Holland de archeologische restauratiewerkzaamheden uit aan de Rijks Maritieme Erfgoed Collectie van de Romeinse Zwammerdamschepen. Naast de provincie Zuid-Holland is de gemeente Alphen aan den Rijn middels de EDBA en het Mondriaanfonds participant in dit project.

Archeon is o.a. aangesloten bij: o.a. :

- EXARC
- ICOM
- DVA
- PRET
- Netwerk van Canonmusea
- Museumkaart

Archeon heeft aan meerdere projecten deelgenomen, waaronder:

- Openarch 2011-2015;
- Zeitgeist & Didarchtik, lifelong learning;
- Delphy project van EU Cultuur 2005;
- Prins Bernard Cultuurfonds; Themafonds digitalisering

Erfgoedcollecties Zuid-Holland 2019/20

- Stichting VSB Fonds; Zwammerdam 2018
- Fonds Alphen; Zwammerdam 2018
- Erfgoedlijnen LIMES Zuid-Holland; Zwammerdam
- Mondriaanfonds; Zwammerdam 2018 en verder
- EDBA; Alphen aan den Rijn, Zwammerdam 2017

Sinds 2015:

- Is Archeon een geregistreerd museum;
- Heeft Archeon het gouden Green Key certificaat;
- Trees for All; € 0,30 CO2-compensatie per geparkeerde auto
- Groene Cirkel; biodiversiteit bijen en insecten

ACTUELE REGIONALE EN (INTER)NATIONALE ONTWIKKELINGEN

DE LIMES: UNESCO WERELDERFGOED

Alphen aan den Rijn ligt waar vroeger de grens liep van het Romeinse Rijk, de limes. De limes is een van de grootste archeologische monumenten in de wereld. Deze limes is in 2020 genomineerd voor de Werelderfgoedlijst van UNESCO, ondersteund door de provincies Zuid-Holland, Utrecht en Gelderland. Om de nominatie kansrijker te maken moet de Limes kenbaar, zichtbaar en 'beleefbaar' worden gemaakt. De Werelderfgoedstatus is een enorme stimulans, ook recreatief en economisch, voor de Limes en zijn omgeving. Dit internationale keurmerk heeft een grote toeristische aantrekkingskracht.

Centraal binnen deze nominatie staan de Romeinse Zwammerdamschepen. De provincie Zuid-Holland heeft de terugkeer van de Zwammerdamschepen naar onze regio in haar beleidsprogramma opgenomen. Onderzoek in opdracht van de provincie door ZKA Consultants heeft Archeon en Alphen aan den Rijn als de voorkeurslocatie aangewezen.

Alphen aan den Rijn heeft voorts twee Romeinse castella binnen haar gemeente. Dat is uniek en dit zijn dan ook twee iconen.

GROENE HART

De Gemeente Alphen aan den Rijn profileert zich binnen het Groene Hart als een duurzame gemeente. Binnen het Groene Hart werken de provincies nauw samen om tot een ontwikkelvisie te komen, waarin o.a. de economische vitaliteit, toerisme, recreatie en verantwoorde landbouw in worden meegenomen. Het Platvorm Recreatie en Toerisme (PRET), de Stichting Groene Hart Verbinders en het Groene Hart Iconen beleidsprogramma zijn de regionale samenwerkingsvormen op bestuurlijk en ondernemers niveau.

CITY-MARKETING

Alphen aan den Rijn wil vooruit. In september 2019 verscheen het Advies van de Commissie Citymarketing aan de Economische Adviesraad (Groene stad met Lef!). Enkele speerpunten zijn:

- Het krachtig positioneren van recreatiebedrijven Avifauna, Archeon & Boskoopse Tuinen;
- Het op de korte termijn verbeteren van recreatieve verblijfsaccommodaties;
- Het verbinden van attracties d.m.v. het groene karakter.

De ontwikkeling in het Leisure- en museumsegment.

Schaalvergroting, groei middels vernieuwing en verlenging van het seizoen zijn enkele punten die in menig rapport naar voren komen als essentieel.

Avifauna en Archeon zijn voor de vrijetijdssector van groot belang, en om het marktaandeel te behouden zijn investeringen noodzakelijk. Te denken aan schaalvergroting, seizoensverlenging, diversiteit en verblijfsmogelijkheden.

BELANGHEBBENDEN ANALYSE

Archeon heeft te maken met een divers scala aan belanghebbenden. Als werkgever, museum, projectontwikkelaar, ondernemer, bedrijf, kenniscentrum, locatie en onderdeel van de stad zijn er bij verschillende processen en activiteiten primaire en secundaire belanghebbenden. Hoewel de rol, invloed en relevantie van de verschillende belanghebbenden kan verschillen per deelproces of activiteit is er ruwweg een segmentatie te maken in vier categorieën.

Onder de primaire belanghebbenden vallen vooral de interne belanghebbenden zoals personeel en directie, maar ook de bezoekers. Deze partijen worden actief betrokken bij ieder bedrijfsproces. Onder de secundaire belanghebbenden worden de overige partijen die van belang zijn voor Archeon geschaard, zoals subsidiënten, sponsors, geaffilieerde verenigingen en organisaties, overheden en buurtbewoners. Deze partijen worden betrokken bij specifieke processen, afhankelijk van hun rol, belang en invloed.

	<u>Belang</u>
<u>Invloed</u>	Laag Hoog

	Hoog	Tevreden houden <ul style="list-style-type: none"> ➤ ZZP'ers ➤ Leveranciers ➤ Gemeente Alphen aan den Rijn ➤ Provincie Zuid-Holland ➤ Sponsors en fondsen ➤ Scholen ➤ Bedrijven/organisaties 	Zorgvuldig beheren <ul style="list-style-type: none"> ➤ Bezoekers ➤ Vast personeel ➤ Vrijwilligers ➤ Directie ➤ V.o.f. Archeon Novum ➤ Vereniging Vrienden van Archeon ➤ Seizoenskrachten
	Laag	Monitoren <ul style="list-style-type: none"> ➤ Museale instellingen in de omgeving ➤ Erfgoedhuis Zuid-Holland ➤ Archeologische Werkgemeenschap Nederland ➤ Universiteit Leiden ➤ De Europese Unie ➤ Nederlandse Museum Vereniging (NMV) ➤ International Council of Museums (ICOM) ➤ Onderzoekers 	Informereren <ul style="list-style-type: none"> ➤ Buurtbewoners ➤ Hulp- en alarmeringsdiensten ➤ Exarc ➤ Pers en media ➤ IMTAL

STERKTEN EN ZWAKTEN, KANSEN EN BEDREIGINGEN (SWOT)

STERKTEN EN ZWAKTEN, KANSEN EN BEDREIGINGEN (SWOT)	
Sterkten	Optimale benutting
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Archeon is centraal gelegen in het Groene Hart van Holland en goed bereikbaar met de auto en OV. Schiphol en de vier grote steden zijn op slecht 25 minuten bereikbaar. ➤ Archeon presenteert een diverse collectie van reconstructies en authentieke objecten. ➤ Archeon presenteert aan iedere doelgroep een breed scala aan elementen van onze geschiedenis. ➤ Archeon is ervaren in recreatief en educatief ondernemerschap. ➤ Archeon is een geregistreerd museum. ➤ Archeon werkt samen met lokale en provinciale overheden, evenals met verschillende (inter-) nationale organisaties. ➤ De medewerkers zijn deskundig, gemotiveerd en genieten doorgaans een HBO of WO opleiding/-diploma. ➤ Bezoekers kunnen het verleden echt beleven en aanraken. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Archeon zal iedere doelgroep specifiek programma's aanbieden op maat. ➤ Het samenspel van authentieke objecten en reconstructies zal optimaal worden benut bij de educatie van bezoekers. ➤ Archeon zal zijn museale status inzetten om kennis te vergroten en te delen.
Zwakten	Oplossing
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Archeon is niet het hele jaar geopend door de invloed van de seizoenen. ➤ De bezoekersaantallen zijn afhankelijk van het weer. Dat heeft gevolgen voor de planning en inkomsten. ➤ Optimalisering van de personele bezetting is een dagelijkse uitdaging van de organisatie. ➤ Archeon grenst aan een woon stedelijk gebied. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mogelijkheden worden bestudeerd om Archeon het hele jaar door te openen. Met tentoonstellingen is dit inmiddels ten dele haalbaar geworden, vanwege de museumstatus, ➤ Door vrijwilligers in te zetten zal ook op rustige dagen het park goed bezet zijn. ➤ Archeon zal goed contact onderhouden met de woonwijk.

Kansen	Optimale benutting
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Er is een toenemende interesse voor de lokale en regionale cultuur en geschiedenis. ➤ Belangstelling voor archeologie en de 'oude tijd' neemt toe. Recreatief, informatief en educatief is de thematiek van archeologie en de Romeinse Limes erg populair. ➤ Archeon bereikt veel schoolgaande jeugd, wat mogelijkheden schept voor een 'rijkere' nationale educatie. ➤ De clustering van culturele attracties biedt een mooie combinatie voor bezoek en samenwerking. ➤ De invoer van de Museumkaart zal leiden tot een bredere en grotere doelgroep. ➤ Door zijn expertise in erfgoedpresentatie kan Archeon optreden als een internationaal voorbeeld. ➤ Veel partijen willen de Zwammerdamschepen terughalen en exposeren in de regio. ➤ Door de UNESCO-erkenning van de Limes is er veel aandacht voor ons Romeinse verleden. ➤ De vrijetijds- en museumsector groeien. ➤ Alphen aan den Rijn is bezig zich te profileren binnen het Groene Hart als een duurzame gemeente. ➤ Alphen aan den Rijn benoemt Archeon in haar citymarketing plannen. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Archeon zal zich ook richten op de lokale doelgroep in haar marketing. Dit bv. middels het organiseren van een Open Dag voor Alphenaren. ➤ In de externe communicatie zal de combinatie van authenticiteit en beleving goed naar voren worden gebracht. ➤ De invoer van de Museumkaart is grootschalig bekendgemaakt. ➤ T.b.v. de wens om Romeinse scheepsresten te presenteren zal Archeon zich inzetten een Romeins Scheepvaartmuseum te ontwikkelen. ➤ Archeon sluit zich aan bij de duurzaamheidsplannen van het Groene Hart. ➤ Door actief erfgoedprojecten in het kader van de Limes aan te gaan, levert Archeon een bijdrage aan de UNESCO-erkenning.. ➤ Door bij specifieke doelgroepen nadruk te leggen op bepaalde thema's (bv. de Limes), zal deze doelgroep eerder naar het museumpark gehaald kunnen worden. ➤ Archeon sluit zich aan bij internationale samenwerkingen om zijn kennis en competenties te delen.
Bedreigingen	Oplossing
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Concurrentie op de vrijetijdsmarkt is vrij hevig. ➤ Constante bezuinigingen in de cultuursector hebben negatieve gevolgen voor musea. ➤ Insluiting in de wijk bemoeilijkt uitbreiding. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Archeon zal zich profileren op een unieke wijze. ➤ Archeon heeft in overleg met Gemeente Alphen aan den Rijn de entree corridor kunnen verbreden naar 39 meter.

PUBLIEK

DOELGROEPEN

Archeon richt zich op een breed segment van de Nederlandse samenleving: iedereen die vanuit persoonlijke interesse of professioneel geïnteresseerd is in de archeologie en geschiedenis van Nederland. De doelgroepen van Archeon kunnen in beginsel worden ingedeeld als volgt:

Individuele bezoekers	Educatief (nationaal en internationaal)	Bedrijven en andere organisaties
-----------------------	---	----------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Geïnteresseerden (individueel of in gezinsverband) • Specialisten 	<ul style="list-style-type: none"> • Basisscholen • Speciaal onderwijs • Voortgezet onderwijs op ieder niveau • Middelbaar beroepsonderwijs en hoger beroepsonderwijs • Universiteiten 	<ul style="list-style-type: none"> • Parkbezoekers/bedrijfsuitjes • Horecapartijen • Vergaderingen • Beurzen • Filmploegen/opnames • Ambachtslieden • Re-enactment en Living Historygroepen
--	---	--

PUBLIEKSACTIVITEITEN

Educatie van de bezoekers op een wetenschappelijk verantwoorde en aangename manier staat centraal. Dit wordt bewerkstelligd door de vaste opstelling, de medewerkers en educatieve middelen, maar ook door speciale publieksactiviteiten te organiseren.

Elke dag worden activiteiten georganiseerd waarin de bezoekers kunnen participeren, zoals het bakken van brood, het exerceren met een soldaat en het maken van een Romeinse fibula. Bij deze activiteiten leert de bezoeker iets over het verleden, en houdt er vaak een souvenir aan over.

Daarnaast zijn er activiteiten waarin de bezoeker een toeschouwende rol heeft. Medewerkers demonstreren (pre)historische ambachten, religieuze rituelen en dagelijkse bezigheden, om zo het verleden aansprekend te maken. Dagelijks worden er shows opgevoerd, zoals een gladiatorengevecht en een tempelceremonie, welke regelmatig worden vernieuwd en aangepast. Aanvullende (thema)shows, zoals een modeshow, roofvogelshow of een ridderspektakel, worden op gezette momenten in het jaar georganiseerd.

Deze activiteiten zullen constant worden geëvalueerd, aangepast en aangevuld, om zo constant de presentatie te verbeteren.

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Een doelstelling van Archeon is om een zo breed mogelijke doorsnede van de Nederlandse bevolking te bereiken en ook om buitenlandse bezoekers te trekken. Dat betekent dat informatie en toegankelijkheid gericht moeten zijn op bezoekers van diverse opleidingsniveaus en dat waar mogelijk de ene doelgroep de andere zou moeten introduceren. Dat betekent bijvoorbeeld dat naast ouders die hun kinderen meenemen, ook basisschoolleerlingen die in klasverband het park bezoeken hun ouders kunnen stimuleren om te komen. De laagdrempelige amusementsfactor kan een meer serieuze historische belangstelling aanwakkeren en door op ieder niveau van leeftijd en opleiding de juiste informatie te verschaffen kan een educatief effect voor bezoekers van iedere leeftijd op opleidingsniveau worden bereikt.

STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

Onderstaande strategische doelstellingen gelden voor Museumpark Archeon:

- Het in stand houden van Archeon en het Archeologiehuis Zuid-Holland in zowel fysieke vorm, evenals als instituut, in zowel de nabije, als de verre toekomst.
- Het optreden als gastheer voor een breed, gevarieerd publiek. De Stichting richt zich zowel op schoolkinderen, ouderen en gezinnen uit de regio, als op een nationaal en internationaal publiek.
- Het zorg dragen voor een plezierig bezoek in een historische wetenschappelijk verantwoorde omgeving.
- Het fungeren als kenniscentrum voor de geschiedenis en archeologie van Nederland van het mesolithicum tot in de 14e eeuw. Hiertoe wordt kennis over het materiële en immateriële erfgoed van ons land van deze periode verzameld en gedocumenteerd.

- Het op een informatieve en interactieve wijze tentoonstellen, evenals het documenteren en registreren van de kerncollecties gedurende openingstijden, om op deze wijze bezoekers te onderwijzen, met inachtneming van de maatschappelijke en wetenschappelijke context van de collectie.
- Het op effectieve wijze beheren en behouden van de museale collectie, door structureel toezicht te houden op de collectie en haar omgeving en door waar nodig onderhoud, conservatie- en restauratiewerkzaamheden te (laten) verrichten.
- Het uitbreiden van de historische perioden met nieuwe perioden, locaties, boerderijen en hutten. Het volgen van de bevindingen van wetenschappelijk onderzoek: archeologische vondsten en historische studies.

ARCHEON ALS MUSEUM 2024 - 2028

OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

De Stichting Museumpark Archeon zet zich in om op een aantal domeinen concrete doelstellingen te verwezenlijken:

Collectie :

- Kerncollectie archeologie:
 - Onderhoud collectie register met alle objecten zichtbaar in het Romeins Museum (begane grond).
- Kerncollectie reconstructies:
 - Doorlopend updaten en aanvullen van alle drie de registers voor de deelcollecties.
 - De meest actuele versies van het collectieregister als pdf downloadbaar maken op de website van Archeon.
- Kerncollectie documentatie:
 - Documentatie met waardering 1 t/m 4 indexeren.
 - Doorlopend updaten en eventueel aanvullen van het documentatieregister.
- Uitbreiding van de kerncollecties met een collectie 'Immaterieel'.
- Het actief bijdragen aan onderzoek naar de collectie en daaraan verwante thema's en tevens participeren aan dan wel initiëren van ten minste een cultuur- of erfgoedproject per jaar.
- Het versterken van het wetenschappelijk karakter van Archeon door het aanstellen van een conservator.

Publiek:

- Het maandelijks organiseren van een lezing door een academicus over een relevant onderwerp dat verwant is aan de collectie van Archeon.

Presentatie:

- Het Archeologiehuis Zuid-Holland zal minstens eenmaal per jaar een wisseltentoonstelling faciliteren in de daarvoor bestemde ruimte.
- De thematische weekenden zullen een aanvullend museaal onderdeel krijgen.
- In het Museumpark zal jaarlijks een expositie in het Romeinse badhuis of het middeleeuwse klooster worden gerealiseerd.

MASTERPLAN 2024-2028

Het masterplan is opgesteld om binnen deze beleidsperiode te realiseren, met hierin zes belangrijke punten:

1. Het realiseren van een Nationaal Romeins Scheepvaartmuseum, waar de Zwammerdamschepen in gepresenteerd worden;
2. Het verder ontwikkelen van long-stay verblijfsaccommodatie;
3. Het herinrichten van het parkeer- en entreegebied;
4. Het herindelen van het terrein, ter verbetering van de interne routing;
5. Het uitbreiden van het huidige aanbod aan chronologische afdelingen, bijvoorbeeld met Vikingen.

6. Aan de Limes UNESCO Wereld Erfgoed erkenning zal ruim aandacht worden besteed.

ZWAMMERDAMSCHEPEN

In Archeon wordt gewerkt aan de restauratie en reconstructie van de schepen van Zwammerdam. De eerste fasen, de reconstructie van de Zwammerdam en de Zwammerdam 2 zijn sinds 2020 gereed. Vervolgens kwam de Zwammerdam 6 aan de beurt.

In de zijvleugel van het Romeins badhuis, een reconstructie van de Thermen uit Heerlen, vinden de werkzaamheden plaats. Een team van archeologische specialisten, vrijwilligers en Archeon medewerkers werkt aan dit project. Batavialand, heeft de taken van het NISA onder zijn hoede gekregen en voert met Rijksarcheologen de supervisie.

Rond de speciale Zwammerdamwerf in het Romeinse badhuis is tevens een expositie met het gehele verhaal van de collectie van opgraving tot heden. De gereconstrueerd Zwammerdam 2 is hier ook opgesteld. In 2020 is een tweede locatie in de vorm van een loods van ca. 225m² geplaatst, direct achter de eerste Zwammerdamwerf, die plaats biedt voor de werkzaamheden aan de Zwammerdam 4.

DE COLLECTIE

Er is voor de periode 2024-2028 een uitgebreid collectieplan opgesteld. Hierin staan alle doelstellingen omschreven, evenals alle procedures. Het collectieplan is een voortzetting van het Beleidsplan 2020 – 2024.

Van groot belang is de connectie met de wetenschap. Archeon volgt relevante onderzoeken op het gebied van archeologie, geschiedenis en aanverwante disciplines op de voet, teneinde een actueel beeld te kunnen neerzetten van betreffende periodes en de collectie navenant op peil te houden en te actualiseren. Ook andere ontwikkelingen die deels aan de wetenschap zijn gelieerd, worden door Archeon nauwgezet gevolgd. De versterking van het museaal-wetenschappelijk karakter van Archeon moet gestalte krijgen in de aanstelling van een conservator.

COLLECTIEBESCHRIJVING

De collectie van Museumpark Archeon omvat momenteel drie kerncollecties plus de nieuwe collectie Immaterieel.

KERNCOLLECTIE ARCHEOLOGIE

De kerncollectie Archeologie is opgebouwd uit objecten uit het Provinciaal Archeologisch Depot Zuid-Holland, het Rijksmuseum van Oudheden en het Bureau Oudheidkundig Onderzoek van de gemeente Rotterdam (BOOR). Deze kerncollectie, zoals te zien in het Archeologiehuis/Romeins Museum, bestaat enerzijds uit bruiklenen, en anderzijds uit een tentoonstelling in bezit van en opgesteld door het Provinciaal Archeologisch Depot in samenwerking met het Erfgoedhuis Zuid-Holland.

KERNCOLLECTIE RECONSTRUCTIES

Deze kerncollectie bestaat uit reconstructies van bouwwerken, schilderijen, beelden en voertuigen die niet, of niet volledig, zijn overgeleverd tot in de huidige tijd. Het is als het ware ‘verloren erfgoed’ dat hier weer in volle glorie verrijst en opnieuw tot leven komt. Het betreft nauwgezette realisaties van de bevindingen uit archeologisch of bouwhistorisch onderzoek. Deze unieke materialisaties naar wetenschappelijke onderzoeksresultaten zijn gebaseerd op Nederlands bronmateriaal, dat werd geselecteerd om een chronologie van de bewoningsgeschiedenis van ons land te presenteren.

De collectie Reconstructies staat in vaste opstelling in het museumpark en geniet de volle aandacht. Er zijn vernieuwingen en onderhoud en steeds wordt beken in hoeverre de deelcollectie de huidige stand van de wetenschap weerspiegelt.

KERNCOLLECTIE DOCUMENTATIE

De kerncollectie Documenten bestaat uit brongegevens voor de drie andere kerncollecties. Hierin bevinden zich onderzoeksverslagen, bouwtekeningen en restauratieplannen, maar ook readers, syllabi en artikelen.

EEN NIEUWE KERNCOLLECTIE: IMMATERIEEL

Tijdens deze beleidsperiode zal er een nieuwe kerncollectie worden gedefinieerd: Immaterieel. De kerncollectie zal bestaan uit alles wat er door de ArcheoTolken aan vaardigheden en ambachten wordt uitgevoerd op vakkundige wijze, gebaseerd op onderzoek, experiment en ondervinding. Dit betreft grotendeels verloren gegane technieken en inzichten, die de ArcheoTolken zich eigen hebben gemaakt.

Deze kerncollectie zal fungeren als een belangrijk onderzoeksterrein van Archeon, en waar mogelijk wordt de collectie Immaterieel getoond aan bezoekers. In de komende periode wordt deze kerncollectie geïnventariseerd, nauw omschreven en geactualiseerd.

COLLECTIEREGISTRATIE, DOCUMENTATIE EN ONDERZOEK

REGISTRATIE

Momenteel is de registratiestatus van de verschillende collectie-onderdelen als volgt:

- De kerncollectie Archeologie, welke in bruikleen is, was volledig geregistreerd via Adlib Museum Lite. Dit register zal komende periode worden overgenomen in Excell en worden geüpdatet. Deze zal dan online ontsloten worden.
- De kerncollectie Reconstructies is geregistreerd, maar toe aan een update. Deze zal vervolgens online ontsloten worden.
- De kerncollectie Documentatie is uitgezocht en grotendeels gewaardeerd. Het register zal komende beleidsperiode worden voorzien van een update. Documenten met een waardering van 1 t/m 4 zullen worden geïndexeerd. Er zal worden verkend of deze deelcollectie ook digitaal ontsloten zal worden.
- De kerncollectie Immaterieel zal in deze beleidsperiode volledig worden geregistreerd. Het plan is er om vanuit deze registratie de kerncollectie Immaterieel ook digitaal te ontsluiten en toegankelijk te maken voor (online) bezoekers.

De provincie Zuid-Holland voorziet met financiële ondersteuning van het Prins Bernard Cultuur Fonds in een digitaliseringsprogramma voor het Erfgoedhuis Zuid-Holland.

BEHOUD EN BEHEER

Hieronder volgt op hoofdlijnen het beleid m.b.t. behoud en beheer van de kerncollecties. Meer details staan in het Collectieplan.

- Passieve conservering betreft nodige en wenselijke acties om de kerncollecties optimaal te houden.
- Kerncollectie Archeologie: De klimatologische omstandigheden zullen actief worden gemonitord en middels een periodieke checklist zal de conditie van de collectie worden bijgehouden.
- Kerncollectie Reconstructies: De medewerkers zullen per afdeling de fysieke conditie van de collectie inspecteren en tijdig noodzakelijke renovaties inventariseren en aankaarten. Klimaat- of lichtmeting is bij deze kerncollectie niet vereist.
- Kerncollectie Documentatie: Deze collectie wordt bewaard in brandveilige archiefkasten en is daar veilig.

Met actieve conservering wordt bedoeld: alle handelingen die de verslechtering van de fysieke conditie van een object tegengaan.

Kerncollectie Archeologie: bevindt zich in de beste klimatologische omstandigheden en wordt daarop ook voortdurend gecontroleerd. Daardoor is behoefte aan actieve conservering hier minimaal.

· Kerncollectie Reconstructies: is volledig ontsloten, bevindt zich buiten en is toegankelijk voor publiek. Hierdoor vertoont deze kerncollectie gebruikssporen, tekenen van de inwerking van weer en wind en slijtage. Actieve conservering van de gebouwen is daarom altijd aan de orde van de dag. Bijvoorbeeld de behandeling tegen houtrot of het voorkomen van verzakking van constructies. Er kan, in overleg met specialisten en coördinatoren, besloten worden een onderdeel van de kerncollectie Gebouwen te renoveren, restaureren of verfraaien. Zo worden jaarlijks gebouwen opnieuw geschilderd, daken opnieuw bekleed en hekwerken opnieuw gebouwd. Reconstructies van schilderijen, beelden of andere kunstvoorwerpen worden gerestaureerd door gekwalificeerde specialisten, na nauwkeurig bronnenonderzoek. minimaal.

· Kerncollectie Documentatie: deze bevindt zich in veilige archiefkasten, maar kan door gebruik door onderzoekers verstoord raken. Dit wordt ieder jaar gecontroleerd en hersteld.

COLLECTIEVORMING

Onder collectievorming verstaan we het optimaliseren van de collectie om steeds te blijven aansluiten op de actuele stand van wetenschappelijk onderzoek en op tendenzen op maatschappelijk gebied. Hierdoor kunnen accenten verschuiven, objecten verworven worden of worden afgestoten.

· Kerncollectie Archeologie: De kerncollectie archeologische voorwerpen staat in vaste opstelling. Hierbinnen verandert aan de samenstelling marginaal.

· Kerncollectie Reconstructies: Projectmatig wordt uitbreiding voorbereid, afhankelijk van beschikbare grond en middelen. Dit is omschreven in het Masterplan. Op kleinere schaal wordt deze kerncollectie wel verrijkt met bepaalde bouwdetails of schilderijen. Er zijn momenteel geen plannen om gebouwen af te stoten.

· Kerncollectie Documentatie: Deze kerncollectie wordt op peil gehouden in relatie tot de overige kerncollecties, om hier voortdurend de actuele broninformatie in onder te brengen.

PRESENTATIES (VAST EN TIJDELIJK)

Centraal binnen het uitdragen van de missie staat de presentatie van de collecties. Deze, samen met de verschillende activiteiten en evenementen, is gericht op het verzorgen van een aangename en educatieve dag, maar ook op het stimuleren van terugkerend bezoek. De presentatie van de collectie is gedeeltelijk statisch (delen van de collectie blijven gedurende de beleidsperiode op dezelfde wijze gepresenteerd worden), maar is ook gedeeltelijk dynamisch.

VASTE OPSTELLING GEBOUWEN | RECONSTRUCTIES

De kerncollectie Reconstructies vormt de basis van de permanente opstelling in het museumpark. Deze kerncollectie wordt op informatieve en interactieve wijze gepresenteerd aan bezoekers. De reconstructies van gebouwen en gebieden zijn te betreden, en reconstructies van objecten in de interieurs zijn hanteerbaar. Deze opstelling is ingedeeld in drie deelgebieden (periodes), die corresponderen met de deelcollecties. Binnen de deelgebieden is nadere ordening aangebracht op basis van chronologie of context. Alle gebouwen worden getoond in onderlinge samenhang, om een zo compleet mogelijk beeld te creëren van hoe ze er vroeger uit zouden kunnen hebben gezien. Onderdelen van de collectie zijn voorzien van tekstborden, waarop de bezoeker de basisinformatie kan lezen.

Gedurende deze beleidsperiode zullen met het oog op bezoekersgemak en toekomstige groei de mogelijkheden tot uitbreiding en herindeling van deze kerncollectie worden geanalyseerd.

DYNAMISCHE PRESENTATIE

Binnen de kerncollectie Reconstructies beheert en presenteert Archeon een grote hoeveelheid aan andere reconstructies van (pre)historische voorwerpen, constructies en kleding. Deze worden binnen dezelfde context gepresenteerd en actief gebruikt. Archeotolken gaan gekleed in authentieke kledij, toegesneden op de locatie in tijd en ruimte waar zij zich bevinden in het museumpark. Deze kleding is bovendien afhankelijk van maatschappelijke rollen, gepresenteerde evenementen, of werkzaamheden die deze Archeotolken op dat moment presenteren. Zo wordt in de smederij kleding dragen die een middeleeuwse smid aan had.

Archeon besteedt veel aandacht aan deze dynamische presentatie en blijft dat doen in de komende beleidsperiode. Het streven is om deze dynamische presentatie constant te verbeteren met nieuwe objecten en thema's, meer variatie en verrassing, meer ontdekkingsmogelijkheden voor de bezoekers.

VASTE OPSTELLING ARCHEOLOGIEHUIS ZUID-HOLLAND

Het Archeologiehuis & Romeins Museum arrangeert de ontmoeting tussen de archeologie van Zuid-Holland en het publiek. De publieksinteractie en -participatie worden actief gestimuleerd door de vaste opstelling, welke ingericht is om iedere doelgroep te bedienen. De vaste opstelling van het museum toont de kerncollectie Archeologische en de bijhorende informatie op verschillende wijzen. Voor de jongere doelgroepen is er zeer veel aan te raken, uit te zoeken of te proberen, middels de laboratoriumtafels en de voeltafels, en is er veel visuele informatie op te roepen via touchscreens en computers. Voor een wat oudere doelgroep is er uitgebreid informatie te vinden door middel van tekstborden, vondstkaartjes en audiovisuele middelen. Ook wordt de bezoeker op meerdere manieren geprikkeld om niet slechts de collectie te zien als iets statisch, maar deze te relateren aan het heden of aan de locatie, alsook aan het proces van de archeologie.

TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

Er wordt minimaal eenmaal per jaar een tijdelijke tentoonstelling ingericht in het Archeologiehuis Zuid-Holland, om op deze wijze aan de ene kant bezoekers te stimuleren nogmaals het museum te bezoeken, en aan de andere kant in te spelen op de op dat moment populaire thematiek. De tijdelijke tentoonstelling biedt afwisseling op de permanente tentoonstelling en biedt tevens een mogelijkheid voor organisaties/instanties of instellingen om een interessante tentoonstelling neer te zetten of een onderzoek te presenteren.

Daarnaast worden er jaarlijks in het park ook exposities gerealiseerd. Deze worden in het Romeinse badhuis, in het Klooster of bijvoorbeeld in het huis van de Pottenkoopman gehouden. Onder andere zijn gerealiseerd:

- Van Caesar tot Constantinopel
- LICHT, ikonen van vroeger en nu
- Hollandse Winter
- Het Hollandse Huis, van Gerulf tot onze Floris
- Het Verhaal van Nicolaas

EDUCATIE

Archeon heeft een gevarieerd pakket aan middelen en methodes om een publiek te onderwijzen, welke allemaal zijn toegespitst op bepaalde doelgroepen. Educatie zal worden verricht aan de hand van de collecties, overige reconstructies, middelen zoals boekjes en tekstborden, maar vooral middels haar medewerkers en de aanwezige competenties, in de vorm van rondleidingen en activiteiten. De kerncollectie Immaterieel zal door de betreffende kundige ArcheoTolken worden overgedragen aan de bezoekers. Deze programma's zullen constant worden aangepast, herzien en aangevuld.

Centraal binnen educatie op Archeon zullen drie leermethodes staan:

- Learn by seeing. Bezoekers doen informatie over het verleden op door dingen te zien, horen of lezen.
- Learn by doing. Bezoekers worden actief gestimuleerd deel te nemen aan hun eigen educatie, door middel van activiteiten en interactieve programma's (speurtochten e.d.).

- Learn by living. Door gebruik te maken van reconstructies wordt een gevoel van 'immersie' opgewekt bij de bezoekers. Door een complete context te creëren, krijgen zij een goed beeld bij de objecten en hun gebruik.

ARCHEON IN DE KLAS

Scholen kunnen zelf aan de slag met de lesbrieven die Archeon ontwikkelt. Ook in de komende beleidsperiode wordt dit voortgezet en uitgebreid.

Tevens kunnen ArcheoTolken tijdens het winterseizoen op bezoek gaan bij een schoolklas, om de leerlingen rechtstreeks kennis te laten maken met de periode die hij of zij vertegenwoordigt en alle materiële cultuur die daarbij hoort.

ARCHEON ALS CANONMUSEUM

Sinds 2020 is Archeon erkend als lid van het Netwerk van de Canon, aangesloten op drie canonvensters: Hunebedden, de Romeinse Limes en Karel de Grote. Aansluiting met een vierde venster, Trijntje, is in voorbereiding en zal in de voorliggende beleidsperiode worden gerealiseerd.

ONDERZOEK

Er wordt door deskundigen werkzaam of anderzijds verbonden aan Museumpark Archeon regelmatig onderzoek verricht. De meest frequentie onderzoeksmethoden zijn het verrichten van archeologisch, historisch of kunsthistorisch onderzoek, of het verrichten van experimentele acties.

Verschillende soorten onderzoek wat verricht wordt binnen Archeon zijn:

- Onderzoek naar de geschiedenis van een specifiek object uit de collecties.
- Onderzoek naar het origineel waarop een object uit de collecties gebaseerd is, met als doel het verkrijgen van nieuwe inzichten omtrent gebruik en uiterlijk.
- Onderzoek naar een specifieke periode of een specifiek thema, met als doel het verrijken van de context van een onderdeel van de collectie.
- Onderzoek naar een archeologisch/historisch onderwerp, met als doel het maken of verbeteren van een reconstructie voor Archeon.
- Onderzoek naar een activiteit/bezigheid welke te maken heeft met de collectie.
- Onderzoek met als doel het schrijven van een wetenschappelijke publicatie.

Voorbeelden van partijen die onderzoek kunnen verrichten binnen de collectie van Archeon zijn:

- Universiteiten;
- Archeologische bedrijven;
- Musea;
- Scholieren;
- Vrijwilligers (bijvoorbeeld de AWN);
- Particulieren;
- Medewerkers;

Publicaties naar aanleiding van onderzoek worden aangeboden aan de Stichting Museumpark Archeon en de directie, waarna deze publicaties bekend worden gemaakt bij het personeel. Relevante publicaties zullen worden verzameld in de aanwezige bibliotheken van Archeon, en zal worden aangeboden worden in de museumwinkel.

Als een verzoek voor onderzoek naar een voorwerp uit de 'kerncollectie Archeologie' binnenkomt bij de Stichting wordt contact gezocht met de bruikleen verschaffen of depotbeheerder van het object en in het bijzijn van de relevante conservatoren kunnen objecten onderzocht worden.

Resultaten

De resultaten van het onderzoek worden gedeeld met de medewerkers van Archeon via de interne nieuwsbrief en via Intranet. Via de website van Archeon en/of sociale media kunnen resultaten met de buitenwereld worden gedeeld. Eventuele publicaties worden via de museumwinkel aangeboden. Ook kan er een publiekslezing of een lezing voor medewerkers worden georganiseerd.

LEZINGEN EN PUBLICATIES

LEZINGEN

In samenwerking met de Vereniging Vrienden van Archeon (VVvA) en de Archeologische Werkgemeenschap Nederland (AWN), afdeling Rijnstreek, zal Archeon zich inzetten om regelmatig wetenschappelijke/academische lezingen te organiseren, voor geïnteresseerden, Vrienden, vrijwilligers en medewerkers. Deze lezingen zullen inhoudelijk aansluiten bij de collecties binnen Museumpark Archeon, bij relevante thema's, recente ontwikkelingen binnen de museale wereld of lopende projecten.

PUBLICATIES

In 2019 verscheen het kinderboek *Op Avontuur! Ontdekkingsreis in Archeon*, met spannende verhalen geschreven door diverse bekende jeugdliteratuur-schrijvers, die lid zijn van de Schrijvers van de Ronde Tafel. Hierbij heeft Archeon een lesbrief uitgebracht, zodat het boek ook op scholen te gebruiken is als lesmateriaal.

Ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum bracht Archeon in 2019 ook het koffietafel-fotoboek *XXV, De Mensen van Archeon* uit.

DE STICHTING (BESTUUR)

In het kort de doelstellingen:

1. Het in stand houden van Museumpark Archeon en Villa Rijswijk
2. Het verzorgen van het optreden als gastheer voor een breed, gevarieerd publiek (regio, nationaal internationaal)
3. Het zorg dragen voor een vermakelijke en plezierige dag aan een historische wetenschappelijk verantwoorde omgeving
4. Het fungeren als kenniscentrum voor geschiedenis en archeologie van Nederland
5. Tentoonstellingen en registratie van de kencollectie reconstructies / kerncollectie archeologische voorwerpen (zie verder Akte van Statutenwijziging 8 juli 2022)

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST: overeenkomst tussen Vof Archeon Novum en de Stichting Museumpark Archeon (recente wijziging: 7 april 2023).

ARCHEON ALS BEDRIJF

OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

Onderstaande operationele doelstellingen hebben primair betrekking op Archeon als bedrijf.

- Het realiseren dan wel uitbreiden van de verblijfsaccommodatie op het park, om long-stay publiek te trekken;

- Het realiseren van een divers aanbod aan evenementen, om zo terugkerend bezoek te stimuleren. Hiertoe zullen er jaarlijks ten minste worden georganiseerd:
 - Een grootschalig evenement/festival met een andere doelgroep;
 - Een Romeins of Middeleeuws festival;
 - Ten minste vier thema-weekenden;
- Het realiseren van een toename van ten minste 20% in bezoekersaantallen binnen deze beleidsperiode, zowel fysiek als digitaal;
- Er zullen gedurende deze beleidsperiode meer vrijwilligers en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden betrokken bij het park. Hierbij wordt ook rekening gehouden met een diverse groep aan medewerkers en het volgen van de code Diversiteit en Inclusie.

EVENEMENTEN

Aanvullend op de vaste opstellingen en periodieke activiteiten zullen er jaarlijks meerdere evenementen plaatsvinden op Archeon. Dit zijn o.a. historische evenementen zijn die inhoudelijk los staan van de collectie van Archeon, zoals een Schots weekend en de Stad van Sinterklaas, maar ook evenementen die aansluiten bij de periodes die in Archeon getoond worden of zich richten op een specifiek deelthema. Hieronder zullen bijvoorbeeld vallen Archeon Culinair, de Vikingmarkt, Smeedweekend, de Prehistorisch weekend en het Romeinse festival, waar er aan de betreffende thema's extra aandacht wordt besteed.

Ook zullen jaarlijks enkele grootschalige terugkerende evenementen worden georganiseerd, zoals de Grijze Jager Dag en de Midwinterfair. Tijdens deze evenementen komt er vaak een (veel) groter publiek en wordt er samengewerkt met derde partijen voor activiteiten, shows en optredens.

Archeon is continu bezig met het uitbreiden van bestaande evenementen, het organiseren van nieuwe evenementen en het bereiken van een breder publiek.

GASTVRIJHEID

Om de publieksvriendelijkheid van het museumpark optimaal te houden wordt voortdurend gemonitord hoe dit verbeterd kan worden. Hierbij hoort het gedifferentieerd benaderen van verschillende bezoekerscategorieën, het aanbieden van heldere ruimtes en indicaties voor route en richting, een opgeruimde en plezierige ambiance en een duidelijke uitleg op diverse niveaus van al het gepresenteerde. Daarom zijn er bijvoorbeeld zowel tekstborden als Archeotolken.

In de komende beleidsperiode wordt bekeken op welke plekken de informatieve media nog verder kunnen worden gedifferentieerd.

HUISVESTING & VEILIGHEID

HUISVESTING

Archeon bestaat uit meer dan veertig gebouwen, waarbinnen alle activiteiten plaats vinden. Met de in het vorige deel omschreven plannen, zal er bij de entree een nieuw gebouw komen en wat ruimte vrij komen. Hierdoor kunnen activiteiten (denk aan kantoorwerk bijvoorbeeld) op andere locaties worden gehuisvest, waardoor er mogelijk ook weer nieuwe museale ruimtes vrij komen.

VEILIGHEID

De veiligheid van de bezoekers, het personeel en de collectie is van groot belang. Daarom is er ook een uitgebreid Veiligheidsplan opgesteld, dat jaarlijks zal worden herzien. Ieder jaar zal worden gekeken of er nieuwe BHV'ers en/of EHBO'ers worden opgeleid en zullen risico's in kaart worden gebracht. Het personeel wordt via cursussen, voorlichtingen en protocollen voorbereid op eventuele calamiteiten. Tevens zullen de noodvoorzieningen jaarlijks worden gecontroleerd.

PERSONEEL

Archeon richt zich op de permanente educatie van betaalde en onbetaalde medewerkers. Zij draagt zorg voor scholing op het gebied van theatrale vaardigheden en publieksbegeleiding, maar ook voor scholing over de prehistorie, Romeinse tijd en de middeleeuwen.

Archeon is een dynamische en diverse organisatie en gaat er van uit dat de medewerkers zich flexibel opstellen. Medewerkers worden binnen een bepaalde functie aangenomen, maar vervullen dikwijls ook taken buiten deze functie of bekleden meerdere functies. Dit is ideaal tijdens de rustige perioden, waar met een minimale bezetting toch alle taken vervuld kunnen worden.

De in 2015 opgerichte Ondernemingsraad functioneert prima en werkt aan een derde termijn. Een van de gerealiseerde uitgangspunten is het afsluiten van nieuwe Archeon Arbeidsvoorwaarden, tezamen met de sociale partners. Deze AAV is gebaseerd op de CAO dagrecreatie. De aanpassingen zijn in tranches ingevoerd en het implementeren van de loonschalen en functie indelingen zijn in 2019 afgerond. Vanaf 2024 is er een pensioenregeling toegepast.

VRIJWILLIGERS

Vrijwilligers worden door de Vereniging Vrienden van Archeon geworven, opgeleid, begeleid en geëvalueerd. Hiertoe bestaat er een commissie vrijwilligers, waarbinnen de verschillende groepen vertegenwoordigd worden. Vrijwilligers binnen Archeon kunnen zich bezig houden met verschillende onderdelen, waaronder bijvoorbeeld het bemannen van het park, assisteren in het groenonderhoud, het ontvangen van mensen in het museum, het bijdragen aan bouwprojecten, maar ook met het organiseren van activiteiten of schrijven van artikelen.

Archeon wil de komende jaren meer vrijwilligers werven en inzetten. Hiertoe is de VVvA van start gegaan met het ontwikkelen van een nieuw vrijwilligersbeleid, geënt op het werven, opleiden en begeleiden van vrijwilligers. Het doel is om bezoekers een rijkere ervaring te bieden door de locaties in het museumpark meer te vullen.

Geregeld werkt een groep vrijwilligers via de organisatie Ad Fund / Ipse de Bruggen in Archeon. Hierdoor krijgen mensen met een beperking de kans om in het museumpark bij te dragen aan de schoonheid van de omgeving en het onderhoud van al het groen.

MARKETING EN PR

Communicatie, marketing en PR zijn een belangrijk onderdeel van de bedrijfsstrategie van Archeon.

Gedurende deze beleidsperiode zal deze sector dan ook niet slechts ('passief') reageren op ontwikkelingen, maar ook ('actief') kunnen inspireren. Inspiratie van buiten de museale of academische wereld kan onderwerpen of ideeën opleveren waar voorheen niet aan gedacht is. Daarom zal de programmering, en de communicatie hieromtrent, een dynamisch proces zijn, waarbij constant wordt gekeken naar het effect van de communicatie.

Het museumpark voert een strategisch communicatiebeleid, waarbij gekeken wordt naar specifieke doelgroepen. Er zal gewerkt worden met lokale, nationale en internationale media, en er wordt een voortvarend beleid gevoerd op het gebied van sociale media, gezien het groeiende belang hiervan. De website zal constant vernieuwd en aangepast worden, om zo mee te gaan met de ontwikkelingen op communicatievlak.

Door een gezonde mix van betaalde publiciteit, vrije publiciteit en eigen publiciteitskanalen te benutten, zal er een steeds grotere en bredere doelgroep bereikt worden.

PR PER DOELGROEP

Om de efficiëntie en het bereik van promotiemiddelen per doelgroep aan te geven is er gebruik gemaakt van de volgende symbolen:

- De min geeft aan dat er weinig tot geen effectief bereik zal worden behaald bij deze communicatie;

± De plusminus geeft aan dat er niet veel effectief bereik zal worden behaald bij deze communicatie, ofwel omdat het medium niet past bij de doelgroep, ofwel de boodschap in combinatie met het medium niet zal aanslaan bij deze doelgroep;

+ De plus geeft aan dat de doelgroep goed bereikt zal worden via het medium en het positief effect zal hebben;

++ Twee plusjes geven aan dat het medium zeer geschikt is om de doelgroep te bereiken.

	Primair*	Secundair*	Hoger*	Academici	Hobbyisten	Ouderen	Jonge stellen	Gezinnen	Pers	Erfgoed**
Website	±	±	+	++	++	+	+	+	+	++
Sociale Media	±	±	+	+	++	-	+	±	±	++
Persbericht	-	-	-	+	+	-	-	-	++	++
E-mail/ nieuwsbrief	+	+	+	++	++	±	±	+	+	++
Reclame in kranten	-	-	+	±	++	++	++	++	++	+
Reclame in tijdschriften	-	+	++	++	++	++	++	++	±	+
Flyers	+	-	+	±	++	++	++	++	-	-
Borden	-	-	-	±	+	+	++	++	-	-

*Hiermee worden trappen van onderwijs bedoeld. Primair onderwijs doelt op de basisschool, secundair doelt op middelbaar onderwijs en hoger doelt op HBO of universitair onderwijs

** Hiermee worden relevante erfgoedinstanties als musea, archeologische bedrijven, overheidsafdelingen en dergelijke bedoeld.
